

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tuomas Ruukonen

Sävellysprosessi ja konserttikokona- isuuden luominen

Jazzkonsertti Arabiasalissa 3.3.2018

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikin tutkinto

Muusikko

Opinnäytetyö

13.6.2019

Tekijä(t)	Tuomas Ruukonen
Otsikko	Sävellysprosessi ja konserttikokonaisuuden luominen. Jazz-konsertti. Arabiasalissa 3.3.2018
Sivumäärä Aika	23 sivua + ääniteliite (vain arviointia varten, ei julkaistu) 13.6.2019
Tutkinto	Muusikko AMK
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Muusikon pääaine, rummut
Ohjaaja	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Laszlo Sule, arvioija
<p>Pidin 3.3.2018 konsertin, jossa soitimme neljä säveltämäni kappaletta nelihenkisellä yhtyeellä. Kappaleet ovat tyyliltään jazzmaisista ja niissä on pohjoismaista vaikutetta. Yhtyeemme yhdistelee akustista ja elektronista soundimaailmaa ja ote on vahvasti improvisaatiolähtöinen. Työstimme kappaleita ilman nuotteja äänitteiden pohjalta. Halusin, että säveltämäni kappaleet välittävät selkeästi jonkun tunnelman tai tarinan ja että sävellystyötä ohjaa kuva alkuperäisestä ideasta musiikillisten arvojen ja ennako-olettamusten sijaan. Halusin myös, että konsertti muodostaisi eheän kokonaisuuden ja että kaikenlaiset kuulijat saisivat tarttumapintaa kappaleisiin ja niiden tarinoihin.</p> <p>Pidin sävellysprosessin aikana kappaleiden alkuperäiset ideat ja tunnelman keskiössä empiiriseen havainnointiin perustuvan työtavan avulla. Kun biisejä työstettiin bändin kanssa, toimimme päätöksenteossa kollektiivisesti. Pidimme kuitenkin kappaleiden luonteen ja tunnelman keskiössä. Loimme yhdessä bändin kanssa konserttikokonaisuuden erilaisten siirtymien ja pitkien musiikillisten kaarien avulla. Pidin myös konsertin alussa puheen, jossa avasin kappaleiden tarinoista ja annoin yleisölle kokonaiskuvan konsertista.</p> <p>Onnistuimme luomaan konsertista eheän kokonaisuuden, johon kuulijat pystyivät uppoutumaan. Tarinoiden sanallisella ilmaisulla tuntui olevan iso vaikutus kappaleiden herättämiin mielikuviin. Valitsemani työtavat olivat toimivia. Kollektiivinen toiminta bändin kanssa vei kappaleita suuntiin, joihin en itse olisi niitä luontaisesti vienyt, mikä toi lisäarvoa musiikkiin. Sävellysprosessi onnistui hyvin etenkin kahdessa kappaleessa.</p>	
Avainsanat	Konsertti, jazz, sävellysprosessi, improvisointi

Author(s) Title	Tuomas Ruokonen A concert of original compositions
Number of Pages Date	23 pages 13 May 2019
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Music Degree
Specialisation option	Musician, drums
Instructor(s)	Jukka Väisänen MuM Laszlo Sule Mum
<p>I had a concert where we played four of my compositions on the 3rd of March 2018. The songs had a jazzy scandinavian feel in them. Our quartet combines acoustic and electric sounds with a clear focus on improvisation. We worked on the songs only with recordings</p> <p>I wanted the compositions to express an image of a feeling or a story. When working on the songs, I wanted to have the image of the original feeling of the song in the center of attention. I also wanted the concert to be a solid piece of artwork from which all kinds of listeners could find something to relate to.</p> <p>I kept the original feeling and stories in the center of attention with a method that highlighted empiric observation. Working with the band, we made compositional decisions as a group. We wanted all the decisions to serve the original feeling and stories. Together with the band we structured the concert with transitions between songs and persistent development of ideas and moods. I also had a speech in the beginning of the concert to give people an idea of the structure of the concert and told the stories behind the songs.</p> <p>We managed to make a concert which was seen as a whole piece of artwork and, which people could relate to. The importance of telling the stories of the songs and the structure of the concert verbally seemed greater than I had expected. This seemed to effect the way people could relate to songs and the ability to see the concert as a whole. It seemed that the methods I chose were effective. Shaping songs and concert together with the band proceeded into decisions I would not have naturally made, which brought new added value to the end result. Compositional goals were achieved especially well in two of the songs.</p>	
Keywords	Consert, jazz, composing, improvisation

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Musiikilliset arvot ja käsitteet	1
2.1	Taide sävellystyössäni	2
3	Lähtökohdat sävellystyöhön	3
3.1	Vahvuudet ja heikkoudet säveltäjänä	3
3.2	Muut ominaisuudet	4
4	Sävellyksieni perusta	5
4.1	Sävellysprosessi	5
4.2	Ideologia sävellyksien taustalla	5
5	Kappaleet bändille	6
5.1	Alkusysäys	6
5.2	Yhtye	7
5.3	Sävellysten muokkaaminen yhtyeenä	8
6	Konserttikokonaisuus ja kappaleet	9
7	"Gj" -sävellys	9
8	Laura-sävellys	10
9	Gameboy-sävellys	12
10	Sumu-sävellys	14
11	Ennen konserttia	15
11.1	Esiintymispaikka	15
11.2	Markkinointi	16
12	Konsertin kulku	17
12.1	Konsertin alku	17
12.2	Itse konsertti	17

13	Palaute konsertista	19
14	Yhteenveto ja pohdinta	20
	Lähteet	23
	Liitteet	
	Liite 1. Sävellettyjen kappaleiden esimerkit 1 ja 2.	

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aiheena on sävellyskonsertti, jonka pidin Metropolia Ammattikorkeakoululla 3.3.2018 Arabiasalissa. Sävelsin konserttiin kappaleita puolentoista vuoden ajan. Ensimmäinen kappale syntyi syksyllä 2016 ja sävelsin loput kolme kappaletta syksyn 2017 ja keikkapäivän välissä. Kappaleet ovat jazzmaista instrumentaalimusiikkia, jossa on pohjoismaista sävyä. Kerron niistä tarkemmin luvuissa 7-10.

Tavoitteenani oli, että kaikilla kappaleilla olisi selkeä luonne ja tunnelma ja että ne muodostaisivat kokonaisuuden, johon kuulija voisi uppoutua. Sävellettyäni kappaleet tein melodioista, bassolinjoista ja harmonioista erillisiä äänitteitä, jotka soitin lähinnä pianolla. Nämä vein sitten kokoamalleni nelihenkiselle yhtyeelle. En tehnyt kappaleista nuotteja eli työstimme niitä pelkästään äänitteiden kautta. Esittelen sävellysprosessia ja bändin kanssa harjoittelua tarkemmin luvuissa 4-5.

Konserttia suunnitellessa ja toteuttaessa pohdin mm. seuraavia kysymyksiä:

Miten säveltämäni kappaleet välittävät halutun tunnelman?

Miten säveltää musiikkia johon kaikenlaiset kuulijat saavat tarttumapintaa?

Miten säveltää niin, että kappaleen tunnelma ohjaa päätöksiä musiikillisten arvojen ja ennako-olettamuksien sijaan?

Miten konsertista saadaan eheä kokonaisuus?

Esittelen konsertin valmisteluun ja itse konserttiin liittyviä seikkoja tarkemmin luvuissa 11-13.

2 Musiikilliset arvot ja käsitteet

Tässä luvussa selitän avainkäsitteitä liittyen näkemykseeni säveltämisestä ja soittamisesta. Mitä on taide ja mitkä musiikilliset arvot ovat sen lisäksi tärkeitä.

2.1 Taide sävellystyössäni

Sävellystyötä tehdessäni ja prosessin aikana päädyin pohtimaan kysymystä siitä, mitä on taide ja mitä haluan sävellyksilläni välittää. Tulin aika äkkiä lopputulokseen, että taiteellani haluan välittää tunnetilaa. Mielestäni taiteen tehtävä on välittää tunteita, tunnelmia ja tarinoita. Tämä on mielestäni musiikin kantava arvo ja taiteen määritelmä.

Kuvataiteilija Pierre Bonnard (2014) on sanonut: "The artist who paints the emotions creates an enclosed world ... the picture ... which, like a book, has the same interest no matter where it happens to be." Tämä kuvaa taideteosta taiteen lajista riippumatta. Taideteoksen tarkoitus on vangita jokin tarina tai tunnelma ja välittää se katsojalle tai kuuntelijalle.

Musiikissa on kuitenkin myös muita piirteitä joista voi nauttia. Yksi tällainen piirre on korkea "käsityöläistaito". Tällä tarkoitan sitä, että jollain musiikin osa-alueella (rytmi, harmonia, melodia, rakenne) tai näiden yhdistelmällä pystyy luomaan monimuotoista, rikasta ja kekseliästä sisältöä, josta itsessään saa älyllistä nautintoa. On mielenkiintoista seurata, kun joku tekee jotain niin korkealla tasolla, että se tuntuu välillä jopa epäinhimilliseltä.

Taidetta ja korkeaa käsityöläistaitoa voi toteuttaa niin sävellyksellisesti kuin soittajana. Etenkin vahvasti improvisaatioon pohjautuvassa musiikissa soittajien oma persoona ja valinnat tulevat todella vahvasti esille ja muokkaavat kokonaisuutta. Tällaisessa musiikissa sävellys antaa tietyt raamit improvisoinnille, mutta soittajilla on niiden sisällä paljon vapauksia.

Musiikillisesti parhaaseen lopputulokseen päästään, kun nämä asiat yhdistetään. Kun vahva taiteellinen näkemys yhdistyy korkeatasoiseen toteutukseen, on tuloksena musiikkia, jossa on selkeä visio, jota mielenkiintoinen ja oivaltava toteutus tukee.

Vuorovaikutus on tärkeä osa improvisoitua musiikkia ja taidetta. Tällä tarkoitan soittamisen tasolla yhteispeliä ja reagointia bändin jäsenten välillä. Tämä on mielestäni komponentti, joka tekee improvisoidun musiikin kuuntelemisesta mielenkiintoista. Ihmiset tunnistavat vuorovaikutuksen riippumatta siitä ovatko he perehtyneet musiikkiin vai eivät. Se on universaali kokemus, joka kiinnostaa ihmisiä.

Mielestäni se, ettei aina tiedä, mitä tulee tapahtumaan, on soittaessa mielenkiintoista ja virkistävää. Yleensä kaikista parhaat asiat ovat juuri niitä, joita ei ole ennalta sovittu vaan niitä, jotka tulevat hetkessä. Tällaisia hetkiä ovat esimerkiksi, kun soittotilanteessa tulee tunne, että nyt pidetään tauko ennen kertosaettä ja näin tehdessäsi tajuat, että muutkin tekivät samoin. Tästä tulee vahva yhdessä olemisen tunne. Pop-artisti Björk (sitaatti videolla) puhui haastattelussa vuorovaikutuksen ja dynaamisuuden merkityksestä keikka-tilanteessa. "...for me to walk on stage and sing something and somebody will play something I hadn't thought of it's excellent and that's why you look forward to the next show." Tällä Björk tarkoittaa sitä, että se ettei aina tiedä, mitä soittaessa tulee tapahtumaan, pitää tekemisen mielenkiintoisena ja "tuoreena".

Sävellysten tasolla tarkoitan vuorovaikutuksella oivaltavaa ja korkeatasoista logiikkaa, joka tuo eloa kappaleeseen. Tällaiseksi käsitän esimerkiksi rytmisen kudoksen, joka on vuorovaikutuksellinen itsensä ja muun kappaleen kanssa. Rytmiset aiheet muuttuvat, mutta niiden takana on vahva logiikka. Tästä tulee vaikutelma, että käynnissä on peli, jossa osalliset muuttuvat muiden toimien seurauksena. Näin vuorovaikutus ilmenee sävellyksissä.

3 Lähtökohdat sävellystyöhön

Tässä luvussa kerron, mitkä asiat koen itselleni luonteviksi säveltäjänä ja mitä puolia haluan tulevaisuudessa kehittää. Kerron myös, miten näkövammaani vaikuttaa työskentelyyni säveltäjänä ja muusikkona.

3.1 Vahvuudet ja heikkoudet säveltäjänä

Pääsoittimeni on rummut ja vahvuuteni säveltäjänä liittyvät monilta osin rytmikkaan. Osaan tehdä monitasoista ja mielenkiintoista rytmistä kudosta, jossa on taustalla vahva logiikka. Monet kappaleistani syntyivät melodioitten ympärille, mutta niiden lisäksi kappaleissa on paljon niitä tukevia rytmisiä elementtejä, kuten ostinatoja ja vastausmaisia fraaseja komppaavilla soittimilla. Melodioitten rytmittäminen ja niiden tukeminen rytmisillä aihioilla on ehdottomasti sävellystyöni vahvimpia osa-alueita.

Oikeastaan kaikki neljä säveltämäni kappaletta saivat alkunsa melodiasta. Kaksi kappaletta sai alkunsa bassolinjasta ja kaksi varsinaisesta melodiasta. Kuulin bassolinjatkin enemmän melodioina kuin harmoniana. Melodioilla onkin kappaleissani todella iso rooli. Melodia on se aines, jolla pyrin luomaan halutun tunnelman ja sävellykseni koostuvatkin lähes kokonaan melodioista ja rytmistä.

Itselleni heikompi osa-alue on harmonia. Kappaleitten harmoniat syntyivät pitkälti melodioitten pohjalta. Yhtyeessäni on taitavia harmonian käsittelijöitä ja käytin heidän apuaan kappaleitten harmonioiden rakentamisessa. Tätä apua tarvittiinkin, sillä melodioitten ympärille rakentuviin kappaleisiin oli monesti haastava rakentaa hyvin toimivia harmoniaratkaisuja. Tämä työtapo kuuluu sävellyksissä ja se luo tietynlaisen soundin. Melodiat ovat vahvoja ja harmoniat ikään kuin värittävät niitä, joka luo musiikille persoonallisen ja omintakeisen soundin.

Opin paljon uutta harmonian käsittelystä tämän projektin aikana. Käytännön tekemisen kautta näin, miten muut bändin jäsenet hahmottavat harmonioiden sovittamista kappaleisiin. Tavoitteenani on tulla paremmaksi harmonian käsittelijäksi ja tätä kautta täydentää sävellyksellistä osaamistani. Yksi keinoista on tehdä lisää kappaleita ja työstää niitä itse ja muiden yhtyeen jäsenten kanssa, eli jatkaa jo aloitettua työtä. Olen viimeisen puoleltoista vuoden ajan soittanut myös paljon pianoa, joka on selvästi parantanut harmonista hahmotuskykyäni.

3.2 Muut ominaisuudet

Minulla on retinitis pigmentosa -niminen geeniperäinen silmien rappeutuma, joka aiheuttaa putkinäön, laajoja näkökentän puutosalueita ja hämäräsokeuden. Tämä hidastaa nuotinlukua merkittävästi ja välillä tekee sen oikeastaan mahdottomaksi. Tämän vuoksi hahmotan musiikkia nykyään lähes pelkästään kuulon ja muistin kautta. Vaikken juuri luekaan nuotteja, niin etenkin rytmisen hahmotuskykyni pohjautuu vahvasti nuotteihin. Pystyn nuotintamaan rytmejä päässäni, mikä auttaa musiikin hahmottamista ja muiden soittajien kanssa toimimista. Onneksi näkökyky on musiikissa ominaisuus, jota ilman pystyy toimimaan vallan mainiosti ja jonka heikkoudesta pystyy luomaan oman vahvuuden. Huono näkö tavallaan pakottaa kehittämään pään sisäistä hahmotuskykyä, kuuloa ja muistia, jotka ovat pitkässä juoksussa paljon nuotinlukutaitoa tärkeämpiä ominaisuuksia.

Joskus on tehtävä valintoja toimintatavoissa ja siinä millaisia tehtäviä musiikin parissa tekee. Big bandissa soittaminen ilman nuotinlukukykyä tai kappaleiden nuotintaminen voivat olla välillä kohtuuttoman aikaa vieviä, mutta kun räätälöi toimintatapoja ja toimintaa omiin kykyihin sopiviksi kaikesta kyllä selviää. Yleensä heikkoja osa-alueita pyritään korjaamaan, mutta koska tässä tapauksessa se on mahdotonta, on näkemisen haasteet kierrettävä ja käännettävä eduksi omassa tekemisessä.

4 Sävellyksieni perusta

Tässä luvussa avaan ajatuksiani siitä, miten pystyn tekemään musiikkia, johon muutkin kuin musiikista tietävät saavat tarttumapintaa.

4.1 Sävellysprosessi

Kuten johdannossa totesin, sävelsin 3.3.2018 pitämäni konserttiin neljä kappaletta. Ideat sävellyksiin syntyivät erilaisista tosielämän hetkistä ja tunnelmista, jotka liittyivät muun muassa dokumentteihin ja matkoihin. Äänitin ideat kännykällä ja työstin niitä jälkikäteen pianolla. Halusin säilyttää kappaleissa alkuperäisen tunnelman ja työstää niitä vahvasti kuulon perusteella.

Tein kappaleisiin yleensä melodian, bassolinjan ja alustavia harmonioita. En tehnyt kappaleista nuotteja, sillä näkövamma takia en koe nuotteja luontevaksi tavaksi jäsenellä musiikkia. Uskonkin, että pääsen lähemmäs haluamaani lopputulosta ilman nuotteja.

4.2 Ideologia sävellyksien taustalla

Sävellyksieni perusta on se, että yritin säilyttää alkuperäiset ideat mahdollisimman ”puhtaana”, jotta ne välittäisivät haluamani tunnelman mahdollisimman selkeästi.

Oletin, että jos alan muuttamaan kappaleita tietoisten olettamusten pohjalta, jotka eivät liity havaintoihin, sumennan alkuperäistä ideaa. Tällaisia tietoisia oletamuksia voivat olla esimerkiksi, että ”olen jazzmuusikko ja tekemäni musiikin tulee olla jazzmaista” tai että ”olen rumpali, joten tekemäni musiikin tulee olla rytmisesti monipuolista”. Jos tavoitteena

on tunnelman, hetken tai tarinan välittäminen, tällaisiin olettamuksiin perustuvat muutokset kappaleissa eivät edistä päämäärää. Jos esimerkiksi muutan melodiaa siksi, että se ei ole tarpeeksi jazzmainen tai, että se ei ole rytmisesti tarpeeksi monimuotoinen en vie lopputulosta lähemmäksi sitä mitä haluan kappaleella kuvata vaan lähemmäksi näitä arvoja ja olettamuksia, joita olen itselleni luonut. Jos taas muutokset perustuvat empiirisiin havaintoihin, kuten että ”tämä melodiarytmi kuulostaa paremmalta” tai, että ”tämä harmonia on lähempänä hakemaani tunnelmaa”, kappale menee haluamaani suuntaan.

Edellä esitelty, vahvasti empiirisiin havaintoihin nojaava ajatusmalli, on peräisin W. Timothy Gallwayn kirjasta, *The Inner Game of Tennis* (1974). Luin kirjan syksyllä 2017 ja siinä on mielestäni hyviä ajatuksia liittyen tyypillisiin ajatusmalleihin ja siihen, miten ne vaikuttavat huippusuorittamiseen. Kirja on muusikoiden keskuudessa paljon luettu teos ja olen itsekin soveltanut monia sen oppeja omiin työtapoihini.

Kirjassa puhutaan tietoisesta minästä (self1) ja tiedostamattoman minän (self2) suhteesta ja siitä, miten tietoinen ajattelu häiritsee tiedostamattoman minän toimintaa. ”It is the ”constant thinking” of self1, which causes interference with natural capabilities of Self2”. Tällä Callwey tarkoittaa, että tietoinen ajattelu häiritsee aisteihin pohjautuvaa, lapsimaista, oppimista ja tekemistä. Olen huomannut saman ilmiön säveltäessäni. Kun olen tekemässä kappaletta tietoinen minä (self1) syöttää minulle kehitysehdotuksia, jotka pohjautuvat sisäisiin malleihin, eivätkä aistipohjaiseen havainnointiin. Sovelsin siis kirjan oppeja sävellystyöni ideologian tukemiseen

”Every child is an artist. The problem is how to remain an artist once we grow up.” (Picasso.)

5 Kappaleet bändille

Vein ensimmäisen kappaleen treeneihin syksyllä 2017. Ennen sitä olimme soittaneet samalla kokoonpanolla säännöllisesti suunnilleen vuoden ajan.

5.1 Alkusysäys

Omien kappaleiden tuominen harjoituksiin tuntui vaikealta sillä en ollut aikaisemmin säveltänyt musiikkia. Olin luonnollisesti epävarma etenkin harmoniaan liittyvistä seikoista. Pienellä kannustuksella sain vietyä ensimmäisen kappaleen treeneihin ja sen jälkeen hommat rullasivatkin oikein hyvin. Muut yhtyeen jäsenet olivat todella kannustavia ja ottivat kappaleet innolla vastaan, mikä oli todella tärkeää uuden ”säveltäjäminän” itseluottamuksen kehittäjänä.

Olen huomannut, että ihmiset suhtautuvat lähes aina omaan musiikkiin todella kriittisesti ja kuvittelevat, että se on liian yksinkertaista tai ei tarpeeksi mielenkiintoista. Tämä saattaa johtua siitä, että jos sinulle tulee mieleen joku selkeä idea, se ei tunnu vaikealta, koska se on sinulle luonteva ja kirkas. Siitä tulee oletamus, että tämä on liian yksinkertaista, eikä siksi riittävän hyvää.

5.2 Yhtye

Yhtyeessäni soittavat pianisti Toomas Keski-Säntti, kitaristi Ville-Veikko Airaniemi ja bassisti Oskari Siirtola. Olen tuntenut Toomaksen lukioiästä asti ja opiskelimme yhtä aikaa jazzmusiikkia Sibelius Akatemian nuorisokoulutuksessa. Ville-Veikkoon ja Oskariin tustuin hieman myöhemmin, kun aloitimme musiikin opiskelun Metropoliasa samaan aikaan. Olin todella iloinen, että sain juuri heidät soittamaan bändiini. Tunnen kaikki yhtyeen jäsenet todella hyvin soittajina ja he ovat ihmisiä, joiden kanssa vietän mielellään aikaa harjoitusten ulkopuolellakin. Olen soittanut kaikkien kanssa paljon vuosien varrella ja oli hienoa päästä tekemään omaa musiikkia ensi kertaa juuri heidän kanssaan.

Yhtyeen jäsenten valinta oli varmasti isoimpia tekijöitä musiikin kannalta. Etenkin näin improvisaation pohjautuvassa musiikissa soittajien persoonat tulevat vahvasti esille ja muokkaavat kokonaisuutta. On myös palkitsevaa soittaa tällaista musiikkia paljon samojen soittajien kanssa. Mitä paremmin oppii tuntemaan toiset soittajat ja mitä paremmin soittokaverit oppivat tuntemaan sinut, sitä paremmin ymmärrät heitä ja pystytte tukemaan toistenne musiikillisia ratkaisuja. Jos esimerkiksi soittaa saman solistin kanssa paljon, pystyy monesti kuulemaan jo ennalta, mihin soolon kaari ja energiataso on menossa. Mitä paremmin ymmärtää toisia soittajia, sitä paremmin yhtye toimii ja kehittää asioita ja ideoita yhdessä. Kun tiesin, että saan tehdä projektin näiden ihmisten kanssa, en ollut huolissani tällaisista asioista, sillä tiesin kokemuksesta, että yhteistyö toimii.

5.3 Sävellysten muokkaaminen yhtyeenä

Kappaleet muuttuivat bändin kanssa työstäessä vielä aika paljon etenkin rakenteiden ja harmonioiden osalta. Halusin myös ottaa mielipiteitä ja ideoita bändiläisiltä, sillä uskon siihen, että kollektiivisesti työstämällä pääsemme parhaaseen lopputulokseen. Tiesin, millaisen yleistunnelman kappaleisiin haluan, mutta sen sisällä kokeilimme monia erilaisia vaihtoehtoja ja ideoita, jotka olivat lähtöisin muilta bändin jäseniltä. Tällaisia päätöksiä olivat muun muassa, mitkä soolot tulevat mihinkin kappaleeseen, kappaleiden tarinaa ja teemaa tukevat elementit ja konsertin kokonaiskaaren luominen.

Konsertin lopputulos oli siis minun ideoimani, mutta bändin jäsenten kädenjälki on myös vahva. Kaikki toivat oman persoonallisen panoksensa niin ideoinnissa kuin soittaessa. Oskarilla oli erityisen iso rooli Lauran ja Gameboyn rakenteen ja harmonian kanssa (keron konsertin kappaleista lisää luvuissa 7-10). Pidimme kummankin biisin kanssa parituntisen session, jossa valmistelimme kappaleita bänditreenejä varten.

On palkitsevaa tehdä töitä, kun ilmapiiri treeneissä on rento, mutta tehdään asioita toisinaan ja huolella. Tämä mahdollistaa rehellisen ja suoran keskustelun siitä, mihin kappaleita ja kokonaisuutta voi viedä ja kuinka tämän hetkiset ratkaisut toimivat. Olen huomannut, että mitä hauskeempaa treeneissä on, sitä parempi on myös lopputulos. Tällöin kaikki uskaltavat sanoa mielipiteensä ja kokeilla outojakin ideoita. Salliva ja hyvä ilmapiiri on ehdottomasti yksi tärkeimmistä asioista tällaisissa projekteissa. Sanoisin jopa, että välttämätön.

Pekka Himanen (2010) kirjoittaa kirjassaan *Kukoistuksen käsikirjoitus* rikastavasta vuorovaikutuksesta, jossa yksilö kokee olevansa osa ryhmää, ”joka on innostunut samasta asiasta ja myös tämän henkilön mukana olostaa”. Himanen jatkaa: ”Rikastavaa yhteisöä luonnehti se, että siinä ihmiset haluavat innostaa toisiaan parhaimmilleen ja toisten onnistuminen inspiroi myös itseä hieman kilvoitellenkin toteuttamaan omaa potentiaaliaan täydemmin.” Hyvä bändi on monesti malliesimerkki rikastavasta yhteisöstä.

Treeneissä toimiminen oli hyvin kollektiivista. En ottanut tai kokenut tarpeelliseksi ottaa vahvaa johtajan roolia, sillä pääsimme lähes aina yhteisymmärrykseen parhaasta ratkaisusta. Iso osa harjoittelusta oli siis myös keskustelua ja sen kautta toimivimpien ratkaisujen etsimistä. Lopullinen päätäntävalta oli minulla, mutta tekeminen ja ideoiminen treeneissä oli tasavertaista.

6 Konserttikokonaisuus ja kappaleet

Halusin tehdä konsertista ennen kaikkea vahvan kokonaisuuden, johon kuulija voi upotua. Tätä tavoittelin konsertin rakenteella ja biisien ympärillä olevilla osilla, jotka sitoivat kokonaisuutta yhteen. Kappaleet olivat kaikki aika erilaisia, mutta niitä yhdisti saman tyyppinen akustista ja efektoitua soundia yhdistävä äänimaisema ja vahvasti improvisaatioon pohjautuva lähestymistapa.

Seuraavissa pääluvuissa 7-10 kerron lisää säveltämistäni kappaleista. Alla on vielä kuvaus konsertin musiikillisesta kokonaiskulusta. Kappaleiden nimien perässä suluissa olevat numerot viittaavat lukuihin, joissa kerrotaan kappaleista tarkemmin.

Teimme esitetyistä neljästä kappaleesta kokonaisuuden erilaisilla introilla ja siirtymillä. Konsertti alkoi introlla, jossa oli kitara-efekteillä ja kontrabassolla luotua äänimassaa, jonka jälkeen lainasimme pätkän viimeisen kappaleen melodiasta. Tämä johdatti meidät leikkausmaisen siirtymän kautta ensimmäiseen kappaleeseen nimeltä ”Gj”. ”Gj”:n (7) ja seuraavan Laura (8) nimisen kappaleen välissä oli tauko, joka erotti kappaleet. Samanlainen siirtymä oli myös Lauran ja Gameboy (9) nimisen kappaleen välissä. Gameboyn lopputeemasta tehtiin siirtymä äänimassa väliosaan, jonka loivat kitara-efectit ja piano. Tästä siirryttiin konsertin viimeiseen kappaleeseen, Sumuun (10), joka lähti kasvamaan bassomelodian ja kitarasoolon kautta kohti konsertin loppua. Konsertti loppui samaan melodiaan, mistä se alkoikin. Nyt vain leikkausmaisen siirtymän sijaan tuli viimeinen sointu. Seuraavissa luvuissa kerron lisää kappaleista ja niiden synnystä.

7 ”Gj” -sävellys

Idea kappaleesta sai alkunsa, kun päässäni alkoi pyöriä bassolinja. En tarkalleen ottaen muista tilannetta, jossa tämä kävi, mutta olin kotonani Kalliossa. Bassolinja meni viiteen ja se kertoikin kappaleen rakenteen ja pohjan sointukierrolle. Tämä oli kappaleista ainoa, johon ei heti liittynyt jotain selkeää mielikuvaa. Se saikin treeneissä leikkisän nimen ”ge-neerinen jazzkappale”, mikä tavallaan kuvastaa sitä hyvin. Tämä oli kappaleista ehkä

tyypillisin moderni jazz-kappale. Kappaleen melodiassa tulee mielestäni hyvin esille sävellyksellinen vuorovaikutus.

Kuva 1. Yhtyeemme esiintyy konsertissa 3.3.2018 Metropolian Arabia-salissa

Melodia on loogisen kuuloinen, vaikka se on rytmisesti aika monimutkainen. Siinä on paljon polyrytmiikkaa ja hieman muunneltuina toistuvia fraaseja. Kappaleessa on 14 tahdin teema, joka koostuu kahdeksan tahdin A-osasta ja kuuden tahdin B-osasta. Teema tuli alkuun ja loppuun ja välissä oli kitara- ja pianosoolot. Soolokierto menee teeman rakenteeseen ja soolojen loppuun tuli merkistä pedaali, jolla nostettiin intensiteettiä. Pedaali alkoi sointukierron 14:sta tahdistä.

8 Laura-sävellys

Olin tammikuussa 2018 käymässä serkkujen ja kavereiden kanssa Riikassa. Latvian pääkaupungissa oli eloisa tunnelma, vaikkei mikään turistikausi ollutkaan. Juttelin erään baarin tarjoilijan kanssa, joka kertoi muuttaneensa Riikaan työn perässä. ”Täällä sentään on töitä”. Latviassa työllisyystilanne on kuulemma etenkin maaseudulla heikko ja nuoret muuttavat työn perässä pääkaupunkiin.

Kuva 2. Itse ottamani kuva Riikalaisesta ravintolasta tammikuulta.

Palattuani Suomeen matkalla syntyneet ajatukset saivat aikaan Laura-nimisen kappaleen. Kappale tosin muuttui aika paljon alkuperäisestä ideasta, mutta tunnelma kuvaa mielestäni hyvin matkalla tulleita tuntemuksia.

Kuva 3. Laura -kappaleen basso-ostinato.

Tein kappaleeseen melodian ja bassolinjan (Kuva 3). Työstimme rakennetta ja harmonioita yhdessä Oskarin kanssa. Kappale muuttui aika paljon tämän session aikana. Tämän jälkeen vein kappaleen treeneihin ja mietimme yhdessä sopivaa rakennetta ja sooloja. Päädyimme rakenteeseen, jossa alussa ja lopussa on teema ja välissä pianosoolo. Teos rakentuu vahvasti basso-ostinaanon ympärille (ostinaanon nuotti löytyy liitteistä).

Kappaleen kehitysprosessi oli mielenkiintoinen. Minulla oli mielessä bassolinja, johon tein melodian. Kun aloimme työstää kappaletta Oskarin kanssa, huomasimme, että alkuperäistä bassolinjaa ei enää ollutkaan ja kappale pohjautuikin melodiaan, joka oli alun perin syntynyt bassolinjan päälle. Alkuperäinen idea bassolinjasta kuuluu kyllä kappaleen rakenteessa ja soinnuissa, mutta sitä muutettiin aika rajusti.

Tämä oli konsertin kappaleista selkeä yleisön suosikki. Kuunneltuani konsertin voin yhtyä yleisön näkemykseen. Mielestäni onnistuimme luomaan tunnelman, joka kuvasi hyvin alkuperäistä visiota. Voisi sanoa, että kappaleen yleistunnelma on toiveikkaan haitkea. Päätin julkaista live-version kappaleesta ja sen pystyy katsomaan tästä linkistä: <https://www.youtube.com/watch?v=NYA0n04wZIk>

9 Gameboy-sävellys

Gameboyn melodiasta minulle tuli alun perin mieleen seikkailu ja siitä tulivat mieleen muistot konsolipeleistä, joita tuli nuorempana pelattua aika paljon. Monissa vanhoissa peleissä on hienoja seikkailutarinoita. Tällaisen tarinan tunnelman halusin tähän kappaleeseen ikuistaa. Ikinä ei tiedä, mitä seikkailu tuo tullessaan.

Kuva 4. Gameboy ja peli, joiden parissa olen viettänyt huomattavasti aikaa.

Tein kappaleeseen melodian ja alustavia harmonioita. Työstimme tätäkin kappaletta Oskarinkansan kanssa kahdestaan yhden illan verran, jolloin teimme lopulliset harmoniat ja kehittimme teeman rakennetta.

Kappale koostuu teemasta, jonka jälkeen tuli basso/rumpu –osa, syntetisaattorisoolo ja lopputeema. Kappale erosi soundeiltaan jonkin verran konsertin melko akustisesta soundimaailmasta. Kappaleessa oli ”härskettä” kitara- ja synasoundeja ja se oli soundimaailmaltaan selkeästi elektronisin. Kantava idea kappaleen takana oli seikkailu, jossa on erilaisia vaihteita ja jännittäviä käännteitä. Soundeilla pyrittiin luomaan kummalista pelimäistä maailmaa, johon kuulija voisi upottua.

Kappale oli mielestäni toimiva osa konserttikokonaisuutta. Se rikkoi hieman konsertin muuta kaavaa ja oli siinä mielessä virkistävä. Soundit, melodia ja seikkailumainen tunnelma loivat kappaleeseen naiivin ja anarkistisen sävyn. Soitimme kappaleen myöhemmin Tenho Restobarissa ja päätin tehdä siitä julkaisun. Vaikka kappaleen sovitus on hieman erilainen, videosta saa kuvan sen teemasta ja tunnelmasta:

<https://www.youtube.com/watch?v=ElhU8beJyp0>

10 Sumu-sävellys

Tämä oli ensimmäinen kappale, joka keikalle syntyi ja oikeastaan, mikä on ikinä syntynyt. (Ks. liite 1 nuotti). Oli pimeä syksy 2016 ja olin raitiovaunussa matkalla harjoittelemaan studiolle Vallilaan. Muistan, että tunsin oloni jotenkin yksinäiseksi ja ulkopuoliseksi. Vaikka ympärillä oli paljon ihmisiä, oli sellainen olo, etten kuulunut joukkoon.

Kuva 5. Helsinkiläinen raitiovaunu sumussa.

Minulle tulee kappaleesta mieleen vuoren päällä oleva kivinen temppeli, jonka äänimaailma on harmaa, tilava ja kolkko, mutta tunnelma on rauhallinen ja viisas.

Kappale sai alkunsa melodiasta ja tein siihen alustavat harmoniat ennen kuin vein sen treeneihin. Tästä kappaleesta minulla oli selkein visio ja se oli jo aika valmis, kun vein sen soittajille. Treeneissä muutimme hieman harmoniaa ja lisäsimme iskut B-osan alkuun ja bassokuvion B-osan loppuun.

Kappaleessa on teema, joka koostuu 16 tahdin A- ja B-osasta. Ensimmäinen teema tuli bassolla, jonka jälkeen se kerrattiin niin, että kitara soitti melodian. Tämän jälkeen oli vuorossa kitarasoolo teeman rakenteen päälle ja loppuun soitimme vielä B-osan, jonka viimeiselle soinnulle konsertti loppui. Kappaleen melodian nuotti löytyy liitteistä.

11 Ennen konserttia

Tässä kappaleessa avaan konsertin valmisteluun liittyviä asioita. Kerron tarkemmin konserttipaikkaan ja markkinointiin liittyvistä päätöksistä ja niiden syistä.

11.1 Esiintymispaikka

Konsertti pidettiin siis 3.3.2018 Arabiasalissa. Yritin alun perin etsiä koulun ulkopuolista tilaa, mutta tiukan aikataulun ja ideoiden puutteen johdosta päädyin koululla olevaan Arabiasaliin. Sali toimi keikkapaikkana hyvin. Etukäteen keikassa eniten mietitytti miten saada ihmisiä kuuntelemaan, miten saada hyvä kuuntelu lavalle ja miten muodostaa mahdollisimman eheä keikkakokemus.

Keikkapaikan löytäminen oli vaikeaa, koska musiikki asetti sen valinnalle jonkin verran rajoja. Valmistelemamme konsertti oli selkeä kokonaisuus, joka sisälsi paljon dynamiikka ja myös todella hiljaisia kohtia. Tämän vuoksi meluisat tilat kuten ravintolat eivät olisi oikein toimineet. Tilan piti olla myös sen verran iso, että sinne mahtuisi n. 50 ihmistä, mikä oli arvioni mahdollisesta yleisömäärästä. Olisi myös hyvä, jos tila olisi visuaalisesti tunnelmallinen tai ei ainakaan liian arkinen, jotta musiikkiin olisi helpompaa uppoutua.

Yllätyin, miten hyvin Arabiasali toimi keikkapaikkana. Olen soittanut siellä useita kertoja ja tiedän, että tila on akustisesti hieman haastava. Lähinnä minua mietitytti, miten tilasta saisi mahdollisimman intiimin ja, miten bändin kuuntelun saisi niin hyväksi, että olisi mukava soittaa.

Yhteistyö Arabiasalin henkilökunnan kanssa toimi hyvin ja pohdimme yhdessä, miten sali laitetaan konserttia varten. Laitoimme soittimet lavalla mahdollisimman lähelle toisiinsa ja yleisöä, joka teki tilasta intiimimmän. Saimme sound checkissä hiottua kuuntelun niin, että kaikki kuului ja lavalla oli hyvä soittaa.

Kuuntelu on etenkin näin vahvasti improvisaatioon pohjautuvassa musiikissa todella tärkeä. Oikeastaan se mitä ja miten soittaa riippuu lähes täysin siitä, mitä kuulee ympärillään. Esimerkiksi soiton dynamiikan ja tekstuurin luominen perustuu siihen, miten kuulet itsesi suhteessa muihin. Tämän vuoksi on tärkeää, että kuuntelu on mahdollisimman lähellä akustista soittotilannetta, jossa voit soundivalinnoilla ja dynamiikalla löytää tilan, jossa kuulet kaikki soittimet ja tuet niitä omalla tekemiselläsi.

Kuuntelu on asia, jota moni ei välttämättä tule aina ajatelleeksi. Monia soittotilanteita ja tiloja saa parannettua pienillä asioilla kuten esimerkiksi kääntämällä vahvistimia tai siirtämällä soittimia lähemmäs toisiaan. Ero lopputuloksessa voi olla merkittävä.

11.2 Markkinointi

Markkinoinnin hoidin pitkälti suullisesti ja Facebookin kautta. Lähes kaikki ystäväni käyttävät Facebookia ja se on mielestäni hyvä keikkamainonnan väline. Tein muutama viikko ennen konserttia päivityksen, jossa kerroin, että tällaista on tulossa ja tein ja jaoin Facebook-tapahtuman. Käytin tapahtuman suunnitteluun aikaa, sillä tiesin, että sillä on suuri merkitys ihmisten kiinnostuksen herättämiseen.

Mietin, millaista tapahtumaa haluaisin itse lähteä katsomaan. Tärkeitä elementtejä tekstissä olivat, että konsertissa soitetaan originaali-musiikkia, konsertti on vahva kokonaisuus, ja että improvisointi ja yhteistyö ovat kantavia teemoja. Tein myös Facebookseinälläni useampia postauksia muutama päivä ennen konserttia. Tämä on mielestäni tärkeä aika, sillä ihmiset tekevät päätöksen konserttiin lähtemisestä monesti vasta lähellä tapahtumaa.

Tämän lisäksi yritin kertoa konsertista kaikille kavereille, joita näin koululla ja muualla. Tällainenkin mainonta on tehokasta, sillä jos ihmiset sanovat tulevansa katsomaan konserttia, se sitouttaa paremmin kuin esimerkiksi Facebook-tapahtumaan osallistuminen.

Mielestäni markkinointi onnistui hyvin ja saimme mukavasti ihmisiä paikalle (huolimatta todella rapeasta pakkasesta). Pienellä vaivalla konsertista saatiin tehtyä tietynlainen ”juttu”, joka selkeästi herätti kiinnostusta.

12 Konsertin kulku

Tässä luvussa kerron havaintoja konsertin kulusta. Kerron siitä, miten rakensin alkupuheella kokonaisuutta ja millaisiksi yksittäiset kappaleet muotoutuivat konserttitilanteessa.

12.1 Konsertin alku

Aloitin konsertin pitämällä n. 5 min puheen, jossa kerroin, mitä illan aikana tulee tapahtumaan, mitä kappaleita soitamme ja, mistä kappaleet kertovat. Pidin puheen alussa, sillä en halunnut katkaista konserttia puhumalla kappaleiden välissä. Näin annoin myös ihmisille tarttumapintaa tulevaan konserttiin ja kappaleisiin.

Halusin luoda ympäristön, jossa kuulija voi kuunnella intensiivisesti ja uppoutua musiikkiin koko konsertin ajaksi. Tämän vuoksi annoin yleisölle konsertin aluksi kokonaiskuvan tarinasta, jota lähdimme yhdessä toteuttamaan. Uskon, että tällainen taustoittaminen on etenkin instrumentaalimusiikissa tärkeää, jotta kuulijat pääsevät kärryille siitä, mitä musiikilla on tarkoitus kuvata. Tämä selkeyttää ja jäsentää vahvasti improvisaatioon pohjautuvaa musiikkia, josta saattaa äkkiä jäädä melko sekava kuva. Tämä on mielestäni ulkomusiikillinen keino, jota kannattaa ehdottomasti käyttää hyväksi.

Esiintyjän ja yleisön välisellä kommunikaatiolla on suuri merkitys kokonaisuuden kannalta. Viiden presidentin puheenkirjoittajana toiminut James Humes on sanonut ”The art of communication is the language of leadership.” Tällä hän tarkoittaa sitä, että hyvät kommunikointitaidot ovat vaikuttamisen avain.

12.2 Itse konsertti

Konsertti meni suurilta linjoilta niin kuin olimme suunnitelleet. Mitään suuria yllätyksiä ei tullut. Saimme pidettyä hyvän rauhan siirtymissä ja kappaleiden ja kokonaiskaaren kehittäessä. Ennen konserttia olleissa läpimenoissa soitimme konserttikokonaisuutta n. 45

minuuttiin, kun taas konsertin pituus oli alkupuheen kanssa tasan tunti. Tämä ero tuli siitä, kun kehitelimme kaaria pitkäjänteisemmin ja annoimme aikaa kohdille silloin kuin tuntui siltä. Myös soolot olivat jonkin verran pidempiä keikalla.

Yksi isoimmista asioista näin vahvasti yhteistyöhön ja improvisaatioon pohjautuvassa musiikissa on soittajien fokus ja keskittymiskyky. Tämä paranee yleensä keikkatilanteessa, mikä kävi tälläkin kertaa. Tästä syntyvä yhdessä tekemisen tunne on yksi tärkeimmistä asioista, jotka pitävät intensiteettiä yllä ja saavat kuulijatkin keskittymään täysillä. Saimme mielestäni pidettyä hyvän intensiivisen tunnelman koko konsertin ajan.

Konsertin kokonaiskaari toimi mielestäni todella hyvin. Kokonaisuudessa oli sopivasti kontrastia ja pitkiä kaaria. Rauhalliset kohdat olivat todella rauhallisia ja välillä taas tapahtui paljon, mutta tekemisessä pysyi koko ajan rauha. Joissain teemoissa oli yksittäisiä virheitä, joita voi aina kitkeä pois, mutta niitä ei ollut montaa, eivätkä ne häirinneet kokonaisuutta. Yksittäisten virheiden painoarvo konsertissa on mielestäni todella pieni verrattuna esimerkiksi kappaleiden tunnelmaan tai kaareen.

Yksittäisinä biiseinä vahvimpia olivat Laura ja Sumu. Gameboy ja ”Gj” toimivat hyvin osana kokonaisuutta, mutta puhtaasti sävellyksinä pidän eniten edellä mainituista. Ne täyttävät parhaiten alkuperäisen tavoitteeni, eli välittävät alkuperäisen tunnelman selkeästi. Myös keikanjälkeisessä jutustelussa nämä kaksi kappaletta tulivat eniten esiin.

”Gj”-ssä oli hyvää jazzmaista yhteissoittoa. Tämä oli räväkkä aloituskappale, jossa oli paljon reagoitua ja vuorovaikutusta. Kappaleen teema olisi voinut olla tiukempi, mutta se on onneksi helposti treenattava asia.

Laurassa oli kauttaaltaan rauhallinen tunnelma ja kappaleen intensiteetti nousi pikkuhiljaa pianosoolon aikana ja huipentui lopputeemaan. Huippukohtakin oli hillitty ja kappaleen viipyilevä tunnelma säilyi alusta loppuun. Kappaleen luonne syvenee varmasti vielä soittamalla sitä lisää etenkin keikoilla, mutta olin nyt jo todella tyytyväinen lopputulokseen.

Gameboyssa rumpujen ja basson rooli oli staattinen, kun taas kitara ja syntetisaattori loivat elektronisempaa soundimaailmaa. Kappaleen soundeja voisi kuvata sanoilla scifi-mäinen ja värikäs. Voisi sanoa, että kappale poikkesi konsertin muuten melko akustisesta linjasta, mutta oli siksi virkistävä. Kappale kehittyisi varmasti sitä soittamalla ja

esittämällä. Soundimaailman rakentamisessa kokonaiskaassa ja soittajien roolituk-
sissa olisi vielä paljon kokeilemisen varaa.

Sumu lähti rauhallisesti, mutta intensiteetti nousi koko ajan kitarasoolon edetessä. Kappale huipentui lopputeemaan. Kappaleen kasvatus onnistui mielestäni hyvin ja kappale varmasti kehittyy vielä soittamalla sitä lisää.

Ensimmäiseksi keikaksi kaikki sujui yllättävän vaivattomasti. Kaikki biisit menivät hyvin ja muutama jopa erittäin hyvin. Kehittämisen ja kokeilun varaa on vielä paljon, mutta tämä oli onnistunut alkusysäys tälle bändille ja omalle sävellystyölle.

Tulevaisuudessa aiomme jatkaa samaan malliin. Teen lisää kappaleita ja työstimme niitä samalla metodilla. Tämänkin konsertin kappaleissa on vielä paljon tutkittavaa, joten tästä on hyvä jatkaa.

13 Palaute konsertista

Sain paljon suullista palautetta konsertista heti sen päätyttyä. Oli upeaa, miten moni yleisöstä kävi vielä kiittämässä ja kertomassa kokemuksestaan. Tämä oli myös oiva kanava kerätä tietoa siitä, miten onnistuin keikkaan liittyvissä tavoitteissani.

Keikan jälkeisistä kommentteista pystyy vetämään joitain päätelmiä. Monet sanoivat, että he uppoutuivat musiikkiin ja että tunnelma oli intensiivinen. Tämä oli tietysti hienoa kuulla, sillä se oli yksi isoimmista tavoitteista.

Yksi selkeä ja ehkä hieman yllättäväkin asia oli se, että ylivoimaisesti suurin osa pystyi nimeämään kappaleen, josta piti eniten. Kahdella kappaleella ("Gj":llä ja Sumulla) ei ollut vielä nimeä silloin, mutta ne liikkui luontevasti nimillä "eka" ja "vika" biisi. Tämä kertoo mielestäni sen, että konsertin alussa pitämäni puhe ja tarinat kappaleiden kertomuksista jäivät ihmisten mieleen, ohjasivat kuuntelukokemusta ja todennäköisesti myös jäsensivät kokonaisuutta. Olin yllätynyt tästä seikasta ja se mielestäni todistaa sen, miten iso merkitys on tarinalla, joka kappaleisiin liittyy. Tarinoiden kautta ihmiset saivat kappaleisiin

tarttumapintaa, joka tuki musiikkia ja teki kokemuksesta vieläkin syvemmän. Sanallinen tarina tuki musiikillista tarinaa.

Monet myös sanoivat olleensa (kuulemma positiivisesti) yllättyneitä, siitä minkä tyyppistä säveltämäni musiikki oli. Rumpalit tekevät monesti aika rytmilähtöistä musiikkia ja luulen, että yllätys tuli siitä, että kappaleet olivatkin aika melodisia. Vaikka rytmisillä asioilla oli iso rooli sävellyksissä, niitä käytettiin, ehkä hieman epärumpalimaisesti melodian ehdoilla.

Palautteesta kävi myös ilmi, että yllättävän ison osan keikkakokemuksesta muodostivat valot. Tämä on seikka, jota en oikeastaan edes kauheasti ajatellut etukäteen, mutta monet sanoivat, että valot olivat todella onnistuneet ja kappaleisiin sopivat. Tämä toi odottamatonta lisäarvoa konserttiin. Jatkossa tämä seikka pitää ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa.

Katsoimme keikkatallenteen yhtyeen jäsenten kanssa muutama viikko konsertin jälkeen. Yksi esille nousseista asioista oli, että dynamiikkaa voisi olla enemmän suurempien kaarien sisällä. Loimme konsertissa pitkiä dynaamisia kaaria, mutta niiden sisällä voisi olla enemmän eloa. Oma huomioni oli, että samanlaista eloa kaipasi välillä rumpusoundeihin. Kun kehitteimme pitkiä musiikillisia kaaria, niiden sisällä oleva rumpujen soundipalatti voisi olla rikkaampi.

14 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyöni työosuuden tavoitteena oli toteuttaa konsertti omista sävellyksistäni. Konserttini tavoitteena oli muodostaa omasta musiikista eheä ja mielenkiintoinen kokonaisuus, johon kuulija voisi uppoutua koko konsertin ajaksi. Halusin sävellyksilläni kuvata tunnelmaa tai tarinaa, josta kappaleet saivat alun perin alkunsa, antamatta erilaisten sisäisten mallien sotkea alkuperäistä visiota. Halusin sitoa kappaleiden erilliset tarinat yhdeksi matkaksi, johon kaikenlaiset kuulijat voisivat samaistua. Tämä oli myös ensimmäinen kerta, kun minun tekemääni musiikkia soitettiin tai esitettiin missään, joten olin uuden asian äärellä.

Yritin tehdä kokonaisuudesta eheän pitkien kaarien ja kappaleiden sisäisten ja välisten musiikillisten ratkaisujen avulla. Kerroin myös kuulijoille tarinat kappaleiden taustalla, jolla pyrin antamaan ulkomusiikillisen kontekstin, joka ohjaisi kuuntelukokemusta ja auttaisi hahmottamaan kokonaisuutta.

Pyrin säilyttämään sävellysten tunnelman keskiössä tekemällä valintoja empiiristen havaintojen pohjalta, tähdäten kohti tätä määränpäättä. Näin pyrin säilyttämään alkuperäisten ideoiden ”puhtauden”, jotta lopputulos olisi kirkas ja ymmärrettävä. Työstimme kappaleita eteenpäin myös kollektiivisesti bändin kanssa ja kehitimme samalla yhteistä visiota kappaleista ja kokonaisuudesta.

Koko prosessin onnistumista voi arvioida yleisöpalautteen, oman pohdinnan ja bändin kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta.

Yleisöpalautteessa tuli esiin, että intensiteetti säilyi koko keikan ajan ja että ihmiset saivat kiinni kappaleiden tarinoista. Mielestäni sävellystyön tavoite onnistui Lauran ja Sumun kohdalla erittäin hyvin ja kahden muun kanssa hyvin. Kaikille yhtyeen jäsenille jäi keikasta hyvä fiilis ja aiomme soittaa näitä biisejä ja tehdä uutta musiikkia myös tulevaisuudessa.

Kappaleet ja yhtyesoitto kehittyi, mitä enemmän sitä tekee ja haluan jatkossakin tuoda omia kappaleitani maailmaan tämän yhtyeen kautta. Mielestäni valitut toimintatavat bändin harjoittelussa ja sävellystyössä toimivat niin kuin olin ennalta ajatellut. Sanoisin, että bändin konsepti ja työtavat vahvistuvat, kun jatkamme ja jalostamme jo käytössä olleita toimintatapoja.

Prosessin aikana ilmeni muutamia kehityskohteita. Tulevaisuudessa voisin antaa bändille äänitteet jo hyvissä ajoin ennen harjoituksia ja käyttää, jotain ohjelmaa, jolla harjoiteltavien kappaleiden äänitteet olisivat kokonaisempia jo tässä vaiheessa. Näin kaikilla olisi heti parempi kuva hakemastani tunnelmasta.

Huomasin myös, että kappaleet kannattaa tuoda yhtyeen harjoituksiin mahdollisimman valmiina. Mietimme lopullisia harmoniaratkaisuja aluksi yhdessä harjoituksissa ja totesin, että on helpompaa tehdä tämä työvaihe kahdestaan jonkun yhtyeen jäsenen kanssa. Tein näin Gameboyn ja Lauran kanssa ja se teki bänditreeneistä paljon tehokkaampia.

Huomasin myös, että kappaleita tehdessä on tärkeää olla näkemys kappaleen kokonaisrakenteesta ja kaaresta. Kun aloin säveltää musiikkia, mielessäni oli lähinnä tunnelma, jonka halusin välittää ja sävellyksen teema. Kun nämä tekijät yhdisti näkemykseen kappaleen kokonaiskaaresta (esim. mitä sooloja kappaleeseen tulee ja energiatason liikkeet) oli kappale jo ensimmäisellä soittokerralla kokonaisempi. Opin, että kappaleesta on hyvä olla alustava kokonaisnäkemys ennen sen viemistä bändiharjoituksiin.

Tutkimukseni perustuu pitkälti omaan pohdintaan, yleisöpalautteeseen ja yhtyeen kanssa käytyihin keskusteluihin. Koska kyseessä on oma sävellystyö, on mielestäni luonnollista, että omalla näkökulmalla on vahva rooli työssä. Tämä tekee toisaalta työstä melko subjektiivisen katselmuksen työtapoihini säveltämisessä ja bänditoiminnassa. Pyrin myös tukemaan näkökulmaani aiheeseen liittyvillä julkaisuilla ja osuvilla sitaateilla.

Ensimmäinen konserttini oli opettava ja antoisa projekti. Haluan ilmaista itseäni sävellysten kautta myös tulevaisuudessa ja luoda ihmisille kokemuksia, joista he voivat nauttia. Onnellisuus on ihmiselämän suola ja haluan osaltani olla luomassa sitä. Tämä oli onnistunut alkusysäys elämänmittaiselle sävellysurakalle.

Lähteet

Bonnard Pierre 2014. Feelings in Art by Colleen Carroll. Introduction to the 2014–15 A&A ART PRINT series

Gallwey Timothy 1974. The Inner Game of Tennis. New York: Random House.

Himanen Pekka 2010. Kukoistuksen käsikirjoitus. Juva: Werner Söderström osakeyhtiö.

Humes James. Forbes.

<https://www.google.fi/amp/s/www.forbes.com/sites/jimpaymar/2012/02/02/speak-like-a-leader/amp/>

Picasso Pablo. Sitaatti.

<http://twistedgifter.com/2012/11/ten-best-famous-quotes-about-art/>

Audiovisuaaliset lähteet

Björk sitaatti. Youtube-video. Björk Minuscule Vespertine Documentary 3rd Part
Kohdassa 1:40-2 min

<https://www.youtube.com/watch?v=Ah5W-wG70YI>

Kuvat

Raitiovaunukuva:

<https://www.vastavalo.net/raitiovaunu-ratikka-spora-hetki-auringossa-163668.html>

LIITE 1.

Esimerkki 1. Sumu, nuottikuva. Sävellys Tuomas Ruokonen.

Musical score for Example 1, 'Sumu' by Tuomas Ruokonen. The score consists of eight staves of music in 4/4 time. The first staff features a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. It contains a sequence of eighth and quarter notes, ending with a triplet of eighth notes. The subsequent staves continue the melodic line with various note values, rests, and phrasing marks like slurs and accents. The piece concludes with a double bar line.

Esimerkki 2. Laura-kappaleen basso-ostinato.

Musical score for Example 2, 'Laura-kappaleen basso-ostinato'. The score is written in bass clef, one flat (B-flat), and 4/4 time. It shows a repeating eighth-note bass line (ostinato) with a double bar line and repeat dots at the beginning and end of the phrase.